

Jaarverslag over 2022

Het bestuur

Het bestuur bestaat uit:

de voorzitter: Henk Leever

de secretaris: Sonja Grooters

de penningmeester: Dick van den Beld

commissaris: Marjon Hoen (PR)

Afgelopen jaar heeft het bestuur 6 maal vergaderd.

Leden

Op 31-12-2022 had de vogelwerkgroep 205 leden. (+ 2)

Op 31-12-2022 had de vogelwerkgroep 16 gezinsleden. (-1)

Op 31-12-2022 had de vogelwerkgroep 95 donateurs. (-13)

Op 31-12-2022 had de vogelwerkgroep 2 jeugdlid. (+1)

Projectgroepen

Vogelwerkgroep Berkelland voert verschillende projecten uit. Leden van de vogelwerkgroep maken deel uit van een of meerdere projectgroepen. Elke projectgroepen heeft een coördinator. Deze zorgt ervoor dat men contact houdt met elkaar, belegt bijeenkomsten en zorgt dat er verslag wordt gedaan.

Excursies- coördinator Marina

Giethoorn-Weerribben

Op 23 april om 7,30 uur zijn we met een busje vanaf Neede vertrokken naar de waterrijke gebieden van Giethoorn en de Weerribben. Via verschillende mooie routes hebben we 7 vogelhutten bezocht waarbij we veel verschillende vogels hebben gespot. Veel Ganzen, Eenden, allerlei Reigers waaronder de Koereiger, maar ook de Ooievaar, de Lepelaar en vele soorten meeuwen werden gezien. Ook de boerenlandvogels als Gekraagde Roodstaart, Gele Kwikstaart en de Nachtegaal lieten zich zien en horen! In totaal werden er 71 soorten vogels gespot op deze mooie dag, die we afsloten op een terras in Giethoorn, voordat we de thuisreis aanvaardden.

Publieks vogelexcursie Needse Achterveld Op 8 mei werd weer de jaarlijkse publieksexcursie in het Needse achterveld georganiseerd, dit in het kader van de nationale vogelweek. Er werd 's morgens vroeg begonnen met het indelen van de groepen die onder leiding van de gidsen Het Achterveld verkenden. Het enthousiasme onder de deelnemers was groot en er werden weer veel vogelsoorten gezien. Helaas werd de

Wielewaal die het vorig jaar nog zo mooi te bewonderen was niet gezien maar verschillende deelnemers hebben het duidelijk wel gehoord. Al met al was het toch een leuke ochtend waar vele mensen van hebben genoten.

24 uurs telling 2022

Op 21 mei werd er ook dit jaar weer door heel Berkelland gefietst, gewandeld of in je eigen tuin vogels geteld. Iedereen kan op zijn eigen manier invulling geven aan zo'n dag.

De resultaten van de tellingen worden doorgegeven aan Marina die dan zorgt voor een complete lijst van waargenomen vogels. Verschillende groepjes wedijveren met elkaar voor de meeste soorten en dat geeft de dag fietsen door Berkelland en ook Groenlo een extra dimensie.

In Groenlo was deze keer de lunch verzorgd door Annie Koldewei die we ons weer voortreffelijk lieten smaken. Aan het eind van de dag werd er door een aantal mensen genoten van een heerlijke chinese maaltijd in een restaurant in Eibergen waar ook het resultaat van deze dag bekend werd gemaakt.

Er werden op deze dag maar liefst 122 soorten vogels waargenomen, zowaar een mooie lijst!

Kraanvogels in Diepholz

Op 21 oktober werd er met twee busjes vol met vogelaars koers gezet naar Diepholz in Duitsland

Daar in het uitgestrekte veengebied, in Duitsland "moor" genoemd bevinden zich in het voorjaar, maar met name in het najaar, grote groepen Kraanvogels. We waren nog maar net in het gebied aan het rondtoeren toen we al enkele grote groepen zagen van soms wel vijf a zes honderd Kranen.

Met name in het grote moor "an der Dadau" genoemd zagen we in een uur tijd wel ongeveer 3000 vogels. Na de lunch hebben we nog enkele andere moorgebieden bezocht en bij de Kleine Turm in het Neustadter moor een wandeling gemaakt. Ook hebben we daar en op andere plekken nog veel andere vogelsoorten kunnen spotten. Met een voldaan gevoel keerden de twee busjes vol met vogelaars huiswaarts, ondertussen nagenietend van een mooi Kraanvogel excursie.

Winterexcursie Vreugderijkerwaard en Vossemeer

Op 27 december zijn we met een busje vol vogelaars vanuit Eibergen vertrokken naar de Vreugderijkerwaard.

Dat is een gebied ten zuidwesten van Zwolle waar in de winter veel watervogels pleisteren. Het gebied wordt beheerd door natuurmonumenten die daar ook een kijkhut heeft geplaatst.

Op het parkeerterrein van restaurant de Vreugdehoeve hebben we koffie gedronken en de benen gestrekt waarna we de dijk op zijn gewandeld. Vanaf de dijk kun je al een groot gebied overzien en werden de eerste vogels gespot. Later zijn we naar de vogelkijkhut gewandeld en daar het gevecht bekeken tussen de Zwarte Zwaan en de witte Knobbelzwaan. De zwarte joeg elke keer de witte de stuipen op het lijf bij het bewaken van zijn territorium. Er waren veel vogelsoorten aanwezig op de plassen o.a. ook de Wilde Zwanen. Later zijn we doorgereden naar het Vossemeer en het Ketelmeer waar we ondermeer nog Nonnetjes hebben gespot.

Tegen de avond keerden we terug naar Eibergen onderweg sprekend over weer een mooie vogelkijkdag!

Grote gele kwikstaart- coördinator Hans Grooters

Borculo: 1 broedpaar van de grote gele kwikstaart met 4 jongen op de Ruurloseweg en 1 broedpaar met 3 jongen ter hoogte van de Maandagsdijk / Lebbenbruggedijk. 1 exemplaar sporadisch gezien bij de watermolen.

Eibergen: Jodenkerkhof (Berkelbrug) ri Haaksbergen. Daar uitgevlogen jongen gezien.

Oeverzwaluwen – coördinator Alex Visser

Oeverzwaluwwand op 't Noasman in Beltrum

Op 19 april 2022 werden de eerste oeverzwaluwen gezien bij de oeverzwaluwwand op 't Noasman in Beltrum. Wat later begonnen zij ook met het graven van nestgangen. Helaas hebben ze dit niet doorgezet en zijn ze ook niet tot broeden gekomen. Rond 10 mei hebben we daar voor het laatst oeverzwaluwen zien vliegen. Waarom ze zijn vertrokken is een raadsel. Was het droogte en/of voedseltekort? Het blijft giswerk.

- Het gebruikelijke onderhoudswerk is dit jaar gepland voor eind februari 2023. Zoals gewoonlijk zal alles worden gemaaid en 'afgevoerd' naar de bosrand.

De enkele uitgegraven gangen zullen worden opgeschoond en met nieuw zand worden opgevuld.

- Op 2 febr. 2023 hebben enkele vleermuisdeskundigen de vleermuisbunker achter de oeverzwaluwwand weer onderzocht. Hierbij werden 5 grootoorvleermuizen en 3 franjestaarten gevonden.

Overige Oeverzwaluwen

- Tijdens de zwaluweninventarisaties (boeren- en huiszwaluwen) is er melding gemaakt van een broedkolonie op een agrarisch bedrijf aan de Diepenheimseweg in Neede. Daar werden in een berg zand ongeveer 20 nestgangen van de oeverzwaluwen aangetroffen. Ook zijn er aan de Modijk in Ruurlo 3 nestgangen gemeld.

IJsvogels- coördinator Alex Visser

Op het Noasman hebben ook in 2022 geen ijsvogels gebroed.

Ook zijn er geen meldingen geweest van broedgevallen in de postcodeloterij-wandjes rondom Neede en Noordijk.

Wel zijn er tijdens het broedseizoen waarnemingen van ijsvogels gemeld vanuit diverse gebieden in Berkelland: Ruurlo, o.a. Brinkmanshoek en 't Sikkeler; Borculo, o.a. Hambroek, de Heure en Lebberbruggedijk; Neede, Buurserbeek en 't Vlear; en in Eibergen/Rekken, rondom Mallum, Olden-Eibergen, Havelandweg, Oldenkotseweg.

Jeugd- coördinatoren Marina en Henk LEEVER

Er zijn in 2022 geen speciale activiteiten door ons georganiseerd voor de jeugd. Wel is er een extra oproep gedaan om op de landelijke excursie dag met gehele gezin te komen. Dat heeft voor onze excursie op zondag 8 mei in Needse Achterveld geresulteerd in een aantal jongeren. Een daarvan is jeugdlid geworden en in totaal hebben we slechts 2 jeugdleden, ondanks diverse inspanningen en activiteiten in het verleden.

Inventarisaties

In 2022 zijn de waterwildtellingen/midwintertellingen uitgevoerd langs de Berkel> Loobrug tot Avinkstuw, de Berkel> Loobrug tot Duitse grens, Zuid-Rekkense Afwatering, de Ramsbeek van Zwiilbroek tot de Berkel, de Oldenkotse Plassen, Zwolse Leemputten

Ballastput en camping de Fontein, Slinge, brug bij Zwolle tot houtzagerij Kolkman (Ruurloseweg) en houtzagerij Kolkman (Ruurloseweg) tot brug bij Nieuwenhuis (Waterdijk), Buursebeek, Den Blanken tot Rietmolen+ stukje Elspeet, Schipbeek, Twentekanaal tot Den Blanken, Koningsbeek, Elsmansgoot, Bolksbeek (Vanaf Kiekenbekkebrug tot brug Borculoseweg Neede) Gemeente Neede en Noordijkerveld, Leerinkbeek, Berkel Hekweg tot Elbrinksvonder, Berkel Elbrinksvonder tot Berkelstuw (Beekvliet)

Daarnaast zijn in de volgende gebieden BMP tellingen uitgevoerd: Needse Achterveld, 't Wolink, Leerrinkbeek

De voorjaarstrekkingen zijn uitgevoerd aan de Havelandweg, Eibergen.

De herfsttrekkingen zijn uitgevoerd aan de Havelandweg, Eibergen.

De kolonies van roeken en reigers zijn geteld in Eibergen, Borculo, Beltrum, Haarlo Neede., Ruurlo (Het Sickelder) en Groenlo.

De volgende PTT tellingen zijn uitgevoerd: Route West Eibergen en route Oost-Eibergen, Groenlo e.o., Spilbroek, 't Giffel en Kisveld, Neede

De volgende MUS tellingen zijn uitgevoerd: Haarlo

Slaaplaatstelling: Zwolse Leemputten

Aan de Nationale Birdwatchday op 1 oktober is meegedaan vanaf de Havelandweg, Eibergen.

Op 21 mei is de 24 uurstelling uitgevoerd in Berkelland.

Jaarverslag trektelpost Havelandweg 2022 - Marina

Januari werd dit jaar overgeslagen. Op 5 februari stond Bart voor het eerst op de telpost. Blijkbaar niet tot tevredenheid want pas eind februari werd er weer geteld omdat de Kraanvogels in aantocht waren. Er werden die dagen en in de dagen erna veel Kraanvogels gezien maar ze kwamen niet in groten getale over de telpost. Wel werd de Rode Wouw regelmatig gezien en deze werd zelfs niet meer als bijzonder ingevoerd. Dat hebben we geweten want de vogel liet zich gelijk niet meer zien.

Maart was echt bijzonder. Op verschillende dagen kwamen er veel Vinken langs vliegen. Dat is nooit zo in het voorjaar. Het leek op een najaarstrek. Dit was waarschijnlijk te wijten aan het feit dat de wind bijna twee weken lang uit het Oosten kwam. Op 22 maart werd een warmterecord verbroken. De temperatuur kwam boven de 21 graden uit. Helemaal top was de Kolganzentrek op 18 maart. Bart begon die ochtend om half acht te tellen en hij heeft dan waarschijnlijk al honderden Kollen gemist. Marina kwam even een half uurtje langs voordat ze naar een afspraak moest. Omdat het zo fantastisch vloog heeft ze de afspraak verzet en kon ze in totaal een uur helpen met tellen. Dat was wel nodig gezien het grote aantal vogels dat overvloog. In totaal kwamen er 18903 Kollen langs.

Op 1 april was het weer geheel anders. Sneeuw, 0 graden en een stevige wind. Eigenlijk een reden om niet te gaan tellen maar er werd toch geteld. Helaas bracht het weinig op. Op 10 april werd er een dagrecord verbroken namelijk dat van de Bruine Kiekendief. Drie exemplaren werden er waargenomen. Op 11 april werden er op Breskens 109 exemplaren geteld. Dit ter vergelijking. Het was daar sowieso een topdag. Kijk maar eens naar deze link van deze telpost: <https://www.trektellen.nl/count/view/1/20220411>. We houden de tellingen van andere telposten in de gaten om te kunnen inschatten of het voor ons ook de moeite waard is om te gaan tellen. Zeetrek en landtrek is natuurlijk niet met elkaar te vergelijken, maar als daar bijvoorbeeld de Boerenzwaluwen massaal binnenstromen zou je denken dat je er in binnenland ook iets van moet kunnen terug zien.

Op 16 april waren onze verwachtingen betreffende de roofvogels hoog. Zonnig weer en weinig wind. En het moest toch wel eens een keer gebeuren. Helaas viel het tegen. Een Rode Wouw, een Sperwer en twee Buizerds. Verder twee Zwartkopmeeuwen en een lifer voor de telpost; een Gekraagde Roodstaart. Een gewone vogel maar nog nooit gezien op de telpost. Dus vet gedrukt op het telformulier. De wind zou de volgende dag wederom naar het Oosten draaien, het bleef mooi weer en dus gaven we de moed nog niet op.

Op 18 april kwamen er gelukkig nog wel twee Zwarte Wouwen en twee Bruine Kiekendieven langs. De dag erna een Visarend en vervolgens weer een Zwarte Wouw.

Op 24 april kwam er een record aantal Kleine Mantelmeeuwen overgevlogen, namelijk 17 stuks

Op 1 mei liep er zomaar een wolf langs de trektelpost. Bart stond nog te trillen op zijn benen toen hij iedereen per app dit heugelijke feit melde. Willy gaf later aan dat hij de wolf een aantal uren daarna in het Needse Achterveld had gezien. Op deze dag vloog er ook een Fuut en twee Slobeenden over. Soorten die niet vaak worden gezien. Het leek wel helemaal een eenden maand, want op 5 mei kwam er ook nog een record aantal Wintertalingen langs, namelijk 9 stuks. Op 13 mei werd er voor het eerst een Noordse Kwikstaart op de telpost gezien en twee dagen later de tweede Wielewaal ooit.

In de zomer is het rustig en word er niet vaak geteld. Pas in augustus beginnen we weer en zowel op 19 augustus als op 28 augustus vlogen er 4 Wespddieven over. In Nederland zijn er volgens Sovon ongeveer 330 tot 400 broedparen maar er zijn 500 tot 2000 doortrekkers. Ze vliegen vanaf eind juli tot half september weer naar Afrika. Oktober is altijd een goede maand maar toch viel het dit jaar een beetje tegen. Normaal zijn er echte topdagen bij maar dat was dit nu niet zo . Wel werd er voor het eerst een Kuifmees en een Grote Kruisbek geregistreerd. Opvallend waren de vele aantallen Groenlingen en Putters. Alle records werden van deze soorten verbroken maar het was lastig tellen. Voor de telpost stonden veel zonnebloemen waar ze op foerageerden. Soms trokken er grote groepen weg en leken nieuwe groepen te arriveren maar soms draaiden ze stiekem boven de Berkel en kwamen ze weer terug. Het waren er in ieder geval wekenlang veel! In november waren er nog een aantal leuke teldagen waar we ons niet verveelden maar een echte krent kwam er niet meer langs. Ondanks dat er veel Kraanvogelmeldingen waren en er op 12 november op de Karstraat in Limburg 67160 stuks overtrokken bleef bij ons de teller in het najaar op 0 staan, helaas. In het voorjaar waren er nog 124 geteld.

Nestkasten- coördinator John Smith

Zie voor het totale jaaroverzicht 2022, gespecificeerd per gecontroleerd gebied, [de tabel](#) en voor de trends de [grafieken](#). Dit jaar is het perceel De Waterster voor het eerst na 10 jaar weer gecontroleerd. Na het ophangen van nieuwe nestkasten is de nieuwe waarnemer, Saskia van Namen, met veel enthousiasme aan de slag gegaan. In totaal zijn in de 12 percelen 308 kasten gecontroleerd. Daarvan waren er 249 bezet; bezetting 81% (2021: 86%). De verdeling van de legsels was: 101 Koolmezen (41%), 70 Pimpelmezen (28%), 76 Bonte Vliegenvangers (31%), 8 Boomklevers (3%), 2 van Spreeuwen en 1 van Boomkruiper. De stijging bij Bonte vliegenvangers lijkt zich voort te zetten.

Van de in totaal 2164 gelegde eieren zijn er dit jaar 1932 jongen uitgevlogen = 89%. Dat is een mooie stijging ten opzichte van vorig jaar (2021:76%). De stijging geldt vooral voor de Bonte vliegenvanger.

Enkele nestkastjes waren ook dit jaar al vroeg bezet: bij Koolmezen, Pimpelmezen en Boomklevers vanaf begin april. Maar de gemiddelde 1ste eidatum lag dit jaar voor de Boomklever beduidend later dan voorgaande jaren. Over de hele linie lag de gemiddelde 1ste eidatum 12 tot 21 dagen later dan de 1ste eidatum. De Bonte Vliegenvangers arriveerden later en legden gemiddeld 30 april hun 1ste ei.

Vijf paren Koolmezen heeft opnieuw een 2e legsel gedaan. De gemiddelde nestgrootte van het 1e legsel was dit jaar 8.8. Bij de tweede leg werden gemiddeld 6 eieren gelegd. Van de 30 eieren zijn er 20 jongen uitgevlogen.

Meerdere grote legsels waren bij de Koolmezen 12 eieren, bij de Pimpelmezen 14 eieren, bij de Boomklevers nesten met 8 eieren en bij de Bonte vliegenvangers 8 eieren met een uitschieter van 10! waarvan er 9 jongen zijn uitgevlogen. Mooi om te zien dat de Bonte

vliegenvanger zijn opmars volhoudt.

Voor meer informatie: zie onze website voor de historische overzichten.

Al onze nestkastresultaten zijn weer digitaal ingevoerd in het nestkastenprogramma van de SOVON en aangeleverd aan NESTKAART voor hun landelijke jaarverslag. Alle waarnemers zeer bedankt voor de controles en het verwerken van de resultaten.

Ik wil iedereen bedanken voor de fijne samenwerking in het afgelopen jaar!

Veel plezier komend seizoen bij de controles en geniet van de prachtige natuur om je heen!

Patrijs- coördinator Henk Leever

In Berkelland wordt jaarlijks de patrijzenstand geteld. Deze tellingen vallen onder het toezicht van SOVON en worden georganiseerd door Stichting Landschapsbeheer Gelderland onder de noemer boerenlandvogels. In Berkelland wordt er geteld door ca 50 personen, waarvan diverse ook lid zijn van de VWG. Ook in het voorjaar zijn diverse gebieden in Berkelland geteld. Hierbij worden in principe 6 bezoeken afgelegd in het voorjaar, waarbij met name gelet wordt op roepende mannetjes. Daarmee kunnen broedterritoria via SOVON worden aangegeven. De resultaten laten zien, dat de populatie ongeveer gelijk blijft: ca 35 broedparen. Ook de meldingen in het najaar worden verwerkt en we zien een kleine stijging in de grootte van de kluchten. Dikwijls meer dan 10 patrijzen in een klucht.

Op 8 november is er in Kulturhus Haarlo een drukbezochte evaluatie avond geweest voor de tellers en is er toelichting gegeven bij de resultaten van 2022.

Roofvogels- Cees van Beinum

Op maandag 22 november kwam de Projectgroep Roofvogels bijeen om het broedseizoen 2022 te evalueren. Aanwezig waren Henk Leevers, Henk Lammers, Willy Smeenk, Annemiek Leusink, Lubbert Baarssen en Cees van Beinum.

Afgesproken was om in 2022 na vijf jaar weer het aantal broedlocaties van de Buizerd in beeld te brengen. Het was nl. opgevallen dat er aanmerkelijk minder Buizerds in het gebied aanwezig waren. Bij de laatst gehouden telling werden meer dan 100 locaties vastgesteld. Hoe zou dit 5 jaar later zijn? Daarnaast zouden we specifiek zoeken naar eventuele broedlocaties van zeldzame soorten, als Wespendif, Rode Wouw, Bruine Kiekendif en Boomvalk.

Deze keer werd het hele grondgebied van de gemeente Berkelland doorzocht. Uiteindelijk werden 62 broedlocaties vastgesteld. Vergeleken met de voorgaande telling betekent dit een grote terugval van zo'n 40%. En daarmee komen we aan de laagste score sinds jaren. De norm die we voor Berkelland hadden, ligt tussen de 60 en 80 broedlocaties. Daar zijn we in 2022 dus nog maar net binnengebleven.

Van de gevonden broedterritoria valt op dat het op veel locaties niet tot broeden is gekomen, ondanks de aanwezigheid van een Buizerdpaar. Voedselschaarste, en dan met name muizen en mollen, zien wij daarvoor als oorzaak. Dit wordt bevestigd door de eveneens slechte broedresultaten bij de andere muizeneters, de uilen. Opvallend was dan ook het langdurig blijven roepen van de weinig uitgevlogen jongen (bedelroep) in de maanden juli en augustus.

Zeldzame roofvogels:

We hebben in 2022 ook aandachtig gezocht naar broedlocaties van de zeldzame roofvogelsoorten in Berkelland. Helaas heeft dit geen spectaculaire resultaten opgeleverd. De Boomvalken werden maar op twee locaties broedend aangetroffen. Geschatte aantal in Berkelland is 6 paren maximaal. Dit aantal had in vroegere jaren alleen de gemeente Eibergen al.

De Slechtvalken zorgden alleen op de fabriek van Friesland Campina in Borculo voor nageslacht; totaal werden 4 jongen grootgebracht. Drie daarvan konden geringd worden. Eén jong liet zich niet pakken en is ongeringd uitgevlogen. Op de Eibergse watertoren lagen vier eieren links en rechts om de nestkast en is het broedsel mislukt. Waarschijnlijk door territoriumgevechten van twee vrouwtjes.

De Bruine Kiekendif is het hele jaar rond in Berkelland aanwezig. Maar we hebben tot nu toe aan onze kant van de grens met Duitsland nog geen nest aangetroffen.

Ditzelfde geldt voor de Rode Wouw.

De Blauwe Kiekendif is een jaarlijks terugkerende doortrekker, die in zachte winters heel lang aanwezig blijft. In het Haaksbergseveen (geen gemeente Berkelland), is jaarlijks een slaapplek van deze soort aanwezig.

De Wespandief tenslotte was in Berkelland op tenminste 4 locaties aanwezig, maar slechts op één locatie werden uitgevlogen jongen waargenomen.

Voor het broedseizoen van 2023 staat de Havik centraal. We denken dat de stand in Berkelland afneemt. De Havik blijkt ook gevoelig te zijn voor vogelgriep. Verder is predatie door marterachtigen aan de orde. Ook nestverstoring door Nijlganzen speelt een rol. En afnemend voedselaanbod werkt ook al niet mee. We gaan alle, voor de Havik geschikte bospercelen minimaal twee keer bezoeken. Dus niet enkel de al bekende broedlocaties. Bij de laatste Havik-telling vonden we 8 geslaagde broedsels in Berkelland. De verwachting is, dat we daar niet meer aan zullen komen.

Verder blijven we als vanzelfsprekend attent op de vestiging van de zeldzame soorten.

Na de corona-periode is ook de Landelijke Roofvogel-dag te Meppel weer nieuw leven ingeblazen. In november was er een soort inhaaldag, waarbij 5 leden van onze projectgroep aanwezig zijn geweest. Besloten werd om weer terug te gaan naar de van ouds bekende voorjaarsbijeenkomsten.

Uilen en torenvalken- coördinator Henk Lammers, Kees van Rijn, Joost Bus, Peter te Morsche, Roel Toussaint, beheerder terugmeldingen: John Smith

Bosuilen 2022

Ook voor de Bosuilen was het een dramatisch jaar, er zijn maar 19 jongen uitgevlogen, tegenover de 67 die in 2021 uit de nestkast kwamen is dat een enorme daling.

Ook het aantal uitgevlogen jongen per kast was laag, uit de 10 geslaagde broedsels vlogen dus 19 jongen uit en dat is een gemiddelde van 1,9 per kast. In 2021 was dat 3 jongen per kast. Toen waren er 22 geslaagde broedsels. De eerste eilegdatum was met eind februari gemiddeld op het normale tijdstip voor Bosuilen. Het verlies van uitgevlogen jongen ten opzicht van vorig jaar deed zich bij alle groepen voor en ook hier is het voedselaanbod waarschijnlijk de grote boosdoener. In veel kasten waar wel Uilen aanwezig waren, is het niet tot een broedsel gekomen. Als het mannetje te weinig voedsel aanbrengt zal het vrouwtje niet in broedconditie komen en zal ze geen eieren gaan leggen. Het aantal verdwenen jongen, 2 stuks, viel wel weer mee ten opzichte van 2021 toen er 12 jongen verdwenen. Hopen dat er in 2023 weer voldoende voedsel aanwezig is.

Steenuilen 2022

Voor de Steenuilen was 2022 een slecht jaar. Uit de 178 kasten met een broedsel mislukten er 55. Uit de overige 123 kasten met succesvol broedsel vlogen er in totaal maar 304 jongen uit. Dat is 89 minder dan in 2021. Het gemiddelde van de succesvol uitgevlogen jongen per kast is 2,45 en dat is vergelijkbaar met het jaar 2020.

Het mislukken van de broedsels gebeurde meestal na de eileg, de eieren waren bij de volgende controle verdwenen of het legsel was verlaten. Ook in de jongen-fase ging het slecht; bij de ringcontrole waren er maar liefst 66 jongen verdwenen. Door voedselgebrek opgegeten door de ouders of opgevoerd aan de overige jongen? We weten het niet.

Ook opvallen was de groeiachterstand van de pullen. Bij meerdere ringcontroles moesten de de jongen bv 24 dagen oud zijn, gemeten na de vorige controle, terwijl de vleugelmaat aangaf dat de jongen maar 18 of 19 dagen oud zouden zijn. Een groeiachterstand van 5! dagen. We hopen dat de toch uitgevlogen jongen voldoende voedsel hebben gevonden om het eerste, voor hen zo belangrijke, jaar te overleven.

Kerkuilen 2022

In één woord, dramatisch, is ook het seizoen 2022 voor de Kerkuilen verlopen. Doordat er geen eikels en geen noten van de bomen waren gevallen in 2021 waren we al bang dat voedselgebrek voor met name de Veldmuizen en de Woelmuizen, toch het hoofdvoedsel van de Kerkuil ons parten zou spelen. Toen ook het voorjaar nog kleddernat was met veel ondergelopen weilanden werd alles nog veel beroerder voor de muizen en dus ook de uilen.

We hadden maar 28 kasten met broedsel, waarvan er ook nog 5 mislukten. Ook het aantal jongen per kast was klein. Er vlogen maar 60 jonge Kerkuilen uit en dat is 115 minder dan in 2021. Toen hadden we 51 kasten met een broedsel waarvan er 3 mislukten. Een gemiddelde van 2,14 jong per succesvolle kast is ronduit slecht te noemen. We vertrouwen er op dat de meeste toch uitgevlogen jongen het zullen overleven, ook omdat er na het uitvliegen relatief weinig jongen als dood werden teruggemeld. We zullen het zien!

Torenvalken 2022

De Torenvalken deden het nog redelijk in 2022, van de 27 bezette nestkasten kwamen er 23 tot een succesvol broedsel. Net als in 2021 vlogen er 107 jonge Torenvalken de wijde wereld in. Dat is een respectabel aantal gezien het slechte voedselaanbod. Je zag dan ook meer vogelresten in de nestkasten. Met name van de spreeuw en van de huismus zijn er veelvuldig veren waargenomen. Je ziet dus ook dat de Torenvalk een opportunist is en in magere muizenjaren zich toch aardig weet te redden. Het gemiddelde van 4,6 jong per succesvolle nestkast was zelfs beter dan in 2021. Er viel ons wel op dat er verschillende kasten waar al jaren succesvol in werd gebroed dit jaar leeg bleven. De voedselsituatie kan dus per plaats heel verschillend zijn. We hebben dit jaar 2 Torenvalken op het nest kunnen terugvangen die in deze nestkast het vorig jaar ook een broedgeval hadden. Hieruit blijkt dat ze ook vrij plaatstrouw zijn.

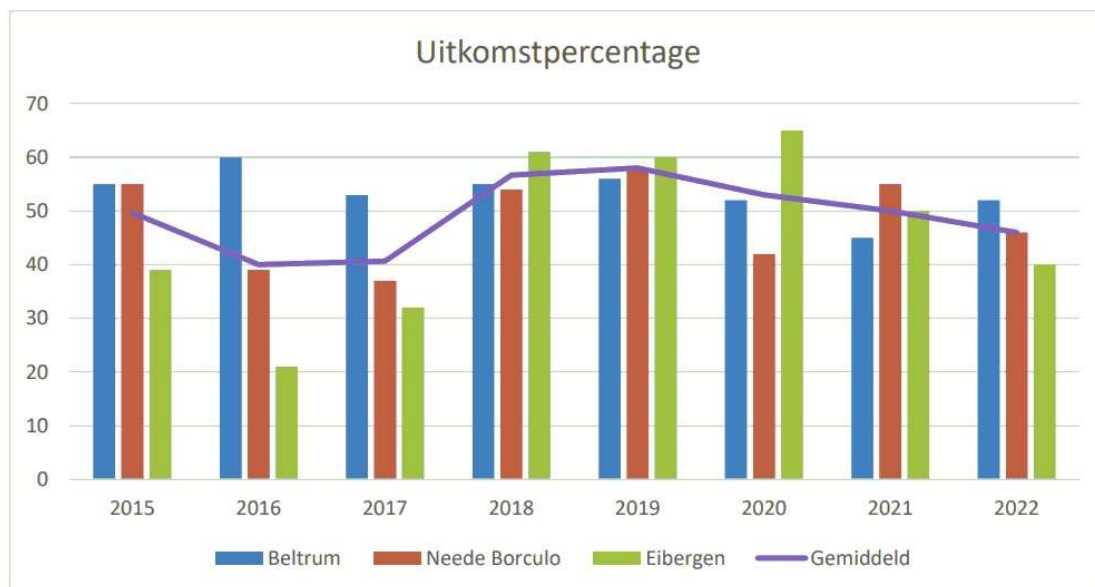
Weidevogels – coördinator Gerrit Stomps

En weer was het een dramatisch jaar voor de weidevogels. Waar het voorjaar nog heel nat was en ons hoopvol stemde, werd de rest van het broedseizoen gekenmerkt door extreme droogte. En dat voor een derde jaar op rij. De opeenvolging van zoveel droge seizoenen op rij werkt catastrofaal door op de weidevogelpopulatie. Ondanks juist de vele inspanningen van onze weidevogelbeschermers. Er is veel

geïnvesteed in het opleiden van vrijwilligers, in het verbeteren van broedterreinen, met name rond de Hagdijk . Er werden gunstige afspraken gemaakt met grondeigenaren. Ook is ervaring opgedaan met het plaatsen van stroomrasters, m.n. rond enkele wulpennesten. Maar het heeft niet mogen baten, helaas. Veel weidevogels konden in de keiharde bodem geen voedsel vinden en stakten hun broedpogingen of gingen helemaal niet tot broeden over. Gevolg is een extreem laag aantal jongen. Positief was dat het werken met een drone steeds betere resultaten geeft. En ook het enthousiasme van de vrijwilligers is hartverwarmend. In de bijgaande overzichten is te zien dat over de brede linie een dalende trend zichtbaar wordt. Alleen de Tureluur lijkt zich goed staande te kunnen houden.

Het jaar 2023 is uitgeroepen tot het jaar van de Scholekster. De vraag, hoeveel Scholeksters er op platte daken broeden en wat het slagingspercentage daarvan is, staat centraal. Het wordt steeds duidelijker dat grond-broedende Scholeksters, met name door predatie, nauwelijks jongen grootbrengen.

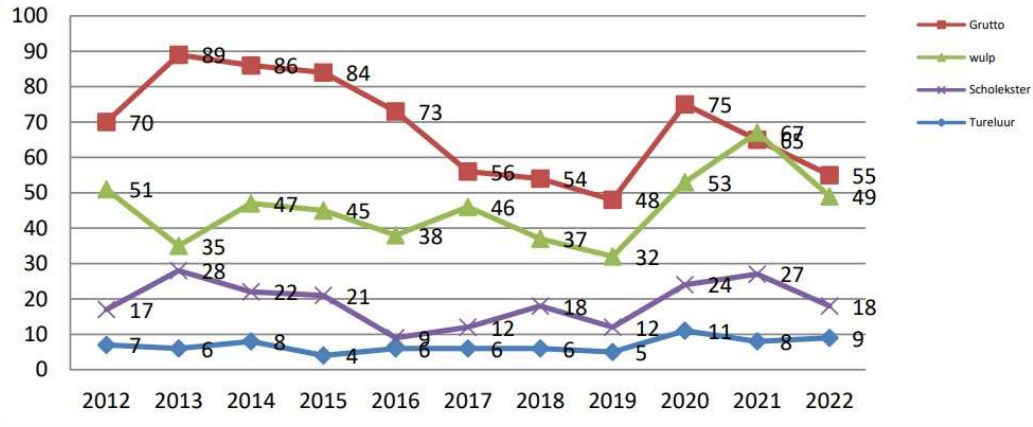
We hopen dat 2023 eindelijk weer eens een gunstig weidevogelseizoen oplevert. Willen we weidevogels houden in de Achterhoek, dan is dat dringend nodig.

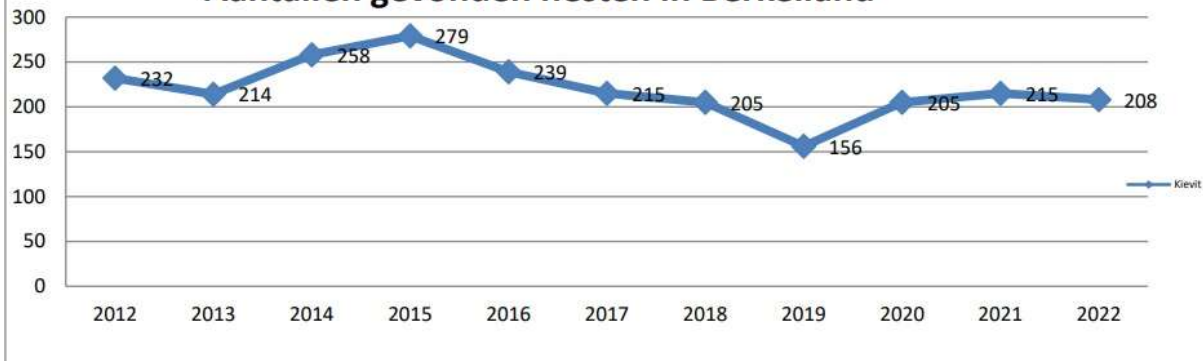
Resultaten weidevogelbescherming 2008 t/m 2022 VAN Berkel en Slinge

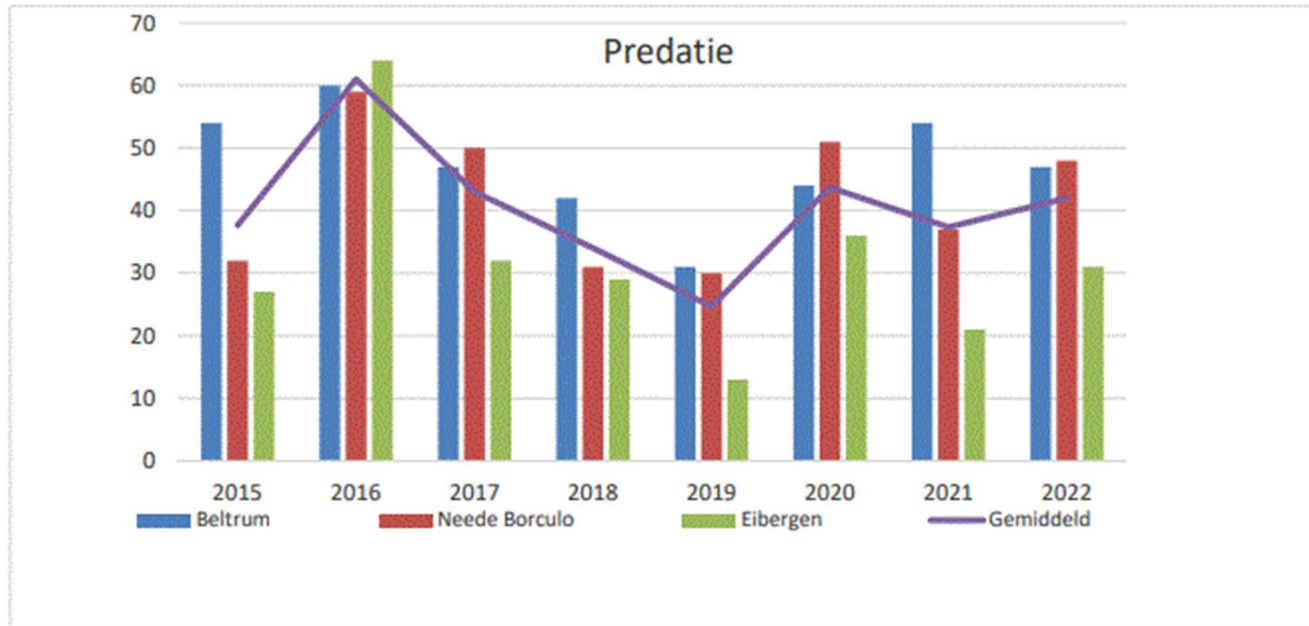
Soort	gevonden nesten															
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KIEVIT																
Beltrum-Groenlo-Zwolle	71	69	101	182	163	70	87	74	51	110	86	42	70	76	117	107
Eibergen	76	59	65	32	42	36	39	62	59	24	66	59	43	55	49	66
Ruurlo	145	148	158	103	113	75	41	57	60	22	6	10				
Neede-Borculo	172	102	71	45	47	51	47	65	109	83	57	94	43	74	49	35
TOTAAL KIEVIT	464	378	395	362	365	232	214	258	279	239	215	205	156	205	215	208
SCHOLEKSTER																
Beltrum-Groenlo-Zwolle	6	4	6	12	14	7	5	8	11	4	3	8	7	10	14	13
Eibergen	1	1	11	4	2	3	12	9	5	4	8	8	5	8	11	3
Ruurlo	4	13	12	3	5	0	7	0	0	0						
Neede-Borculo	14	4	0	7	7	7	4	5	5	1	1	2		6	2	2
TOTAAL SCHOLEKSTER	25	22	29	26	28	17	28	22	21	9	12	18	12	24	27	18
WULP																
Beltrum-Groenlo-Zwolle	8	10	17	21	24	19	20	19	9	14	22	12	20	24	39	28
Eibergen	5	5	7	4	5	4	0	5	5	6	8	11	7	14	11	9
Ruurlo	33	13	13	22	25	25	9	7	17	9		1				
Neede-Borculo	1	2	2	1	2	3	6	16	14	9	16	13	5	15	17	12
TOTAAL WULP	47	30	39	48	56	51	35	47	45	38	46	37	32	53	67	49
GRUTTO																
Beltrum-Groenlo-Zwolle	6	7	22	31	42	48	50	49	45	32	30	25	28	44	44	33
Eibergen	19	22	11	14	13	6	15	14	11	7	2		4	9	4	6
Ruurlo	11	13	13	12	12	11	0	2	4	10	1	1				
Neede-Borculo	15	12	11	8	8	5	24	21	24	24	23	28	16	22	17	16
TOTAAL GRUTTO	51	54	57	65	75	70	89	86	84	73	56	54	48	75	65	55
TURELUUR																
Beltrum-Groenlo-Zwolle	0	0	1	1	1	1	2	3	1	3	3	0	1		1	3
Eibergen	2	3	3	3	4	5	3	4	1	1	0	4	1	7	4	3
Ruurlo			0	0	0	0	0	0	0	0						
Neede-Borculo	4	3	1	0	2	1	1	1	2	2	3	2	3	4	3	3
TOTAAL TURELUUR	6	6	5	4	7	7	6	8	4	6	6	6	5	11	8	9
Totaal aantallen W/G/T	104	90	101	117	138	128	130	141	133	117	108	97	85	139	140	113
Totaal gevonden nesten	593	490	525	505	531	377	372	421	433	365	335	320	253	368	382	339

Aantallen gevonden nesten in Berkelland

Aantallen gevonden nesten in Berkelland

Zwaluwen – coördinator Karin Bosch

Na de coronajaren konden we weer vol aan de bak met het tellen van de zwaluwennesten. Aangezien een aantal tellers op leeftijd niet meer konden tellen, was het wel even zoeken naar tellers. Op een bijeenkomst van de vogelwerkgroep in het voorjaar van 2022, heeft een aantal leden zich opgeofferd om in het seizoen van 2022 te tellen. Dat leverde (op één gebied na) een bijna complete telling van Berkelland op.

In 2021 is Berkelland niet geheel geteld vanwege de corona maatregelen. Daarom vergelijken we 2022 met 2019. In 2019 was de telling van de zwaluwenpaartjes compleet.

De boerenzwaluwen zijn in 2022 met 3134 getelde nesten bijna 17% afgenomen ten opzichte van 2019.

Bij de huiszwaluwen zijn 1217 nesten geteld. Dit is een afname van 9,4%.

2022 was een slecht muizenjaar. Waarschijnlijk zijn er ook zwaluwen ten prooi gevallen aan roofvogels.

De coördinatie in Ruurlo wordt sinds vorig jaar gedaan door Bertie Klein Elhorst-Snoeijenbos.

Voor het jaar 2023 en komende jaren zijn een aantal tellers niet meer beschikbaar. Nieuwe tellers zijn van harte welkom. Het kost je maar een paar dagen in het broedseizoen en het is nog leuk om te doen ook.

Gemeente Berkelland

Contactpersoon met gemeente is Henk Leever.

Beleids- bestuurszaken

In maart is de coördinatorenvergadering gehouden. Normaliter vindt dat in november plaats, ivm corona was deze in 2021 uitgesteld. November 2022 is er weer een coördinatorenoverleg geweest.

In februari heeft Peter van Waveren, VWG Lochem contact met ons opgenomen ivm ivm interesse zwaluwwand en vleermuiskelder. Alex heeft hem rondgeleid.

Het bestuur wordt regelmatig gevraagd een standpunt in te nemen tav bepaalde kwesties, zoals de Omgevingswet en het al dan niet plaatsen van windmolens en zonneparken. We kunnen en willen hier als Vogelwerkgroep Berkelland geen standpunt over innemen. Binnen onze Vogelwerkgroep zullen de meningen van onze leden ook verschillen. Daar zijn naar onze mening in eerste instantie andere (politieke) partijen voor.

Henk heeft contact gehad met het Waterschap ivm de zorgen die zijn geuit rondom het varen met sups op de Oude Berkeltak. Het is toegestaan op de Oude Berkeltak te varen met sups va 1 aug tot 15 maart. Het is van belang dit goed in de gaten te blijven houden.

In september is een nestkastproject op het Assink begeleid. Leerlingen hebben zelf nestkasten gebouwd.

De stakeholdersbijeenkomst biodiversiteit in de gemeente Berkelland is bezocht door Henk.

Het bestuur bestaat momenteel uit 4 personen. Het bestuur ziet graag een vijfde persoon aanschuiven, met name om het contact met de projectgroepen te onderhouden.

Eigendommen/aanschaf materialen

Op de website is vermeld welke eigendommen de Vogelwerkgroep in zijn bezit heeft (blijvende materialen).

Overige activiteiten

- Twee keer per jaar geeft de vogelwerkgroep een blad uit: 't Zwaalfje. Daarin zijn verslagen van de ondernomen activiteiten te lezen, maar ook andere verslagen op vogelgebied zijn welkom.

- In het voorjaar is het blad Vogels in berkelland uitgegeven. Hierin staan de tellingen en meer cijfermatige verslagen van de verschillende werkgroepen.
- Op 28 maart is er sinds lange tijd weer een ledenavond gehouden. Gesproken werd over de komende tellingen die komend jaar worden gedaan. Speciale aandacht werd gevraagd voor extra tellers voor het zwaluwenproject en de BMP projecten.
- Op 10 mei is een ledenavond gehouden waarin oa gesproken werd over de wolf aan de Havelandweg, voortgang BMP, Patrijzen telling en verslag van verschillenden excursies.
- Op 20 juni is een ledenavond gehouden, gesproken is over voortgang nestkasten project en zwaluwenproject
- Op 4 september konden kinderen braakballen pluizen bij De Kronenkamp te Neede tijdens Fête de la nature
- Op 6 september is een ledenavond gehouden waar onder andere gesproken is over de slangenarend, voorkomend in het Föchteloerveen. Henk heeft een filmpje laten zien over Natuurtuin De Weerkamp, tevens zijn de eerste globale resultaten van de uilen besproken.
- Op 10 oktober is er onder andere gesproken over slaapplaatstellingen, excursies en heeft Bart ter Beek verteld over de vogeltrek en de waarnemingen op de trektelpost aan de Havelandweg.
- Op 14 november is gesproken over de excursies en verschillende tellingen.

Mail

Alle leden worden via de mail op de hoogte gehouden van komende vergaderingen, ledenavonden, excursies en presentaties. Tevens worden algemene nieuwsbrieven van SOVON en Vogelbescherming doorgestuurd naar alle leden.

PR

Vogelwerkgroep Berkelland heeft een website: www.vogelwerkgroepberkelland.nl

Ook heeft de vogelwerkgroep een eigen e-mail adres: info@vogelwerkgroepberkelland.nl Deze mail komt bij de secretaris binnen.

De site wordt regelmatig bezocht. Ook kwamen er via e-mail verschillende vragen binnen.

Daarnaast heeft de vogelwerkgroep een face-book pagina. Hierop worden regelmatig berichtjes geplaatst. Deze pagina wordt veel gelezen. Facebook staat open voor reacties zolang ze niet beledigend zijn, worden ze niet verwijderd. Als de mening van de vogelwerkgroep wordt gevraagd, dan worden deze verwijderd en wordt doorverwezen naar het bestuur.

Sonja Grooters,

secretaris